

lənmişdir və İqan-kit çayının yuxarı axarları ilə Gerdanıçay dərəsinin arasındakı yerə sahəyə uyğun gəlir.

Yataq Mehri-Ordubad batolitinin ekzokontakt zolağında, onun alt və orta eosen suxurlarına çıxıntısı dairəsində, Baş Ordubad parçalanmasının zonasında lokallaşır. Zonanın ümumi tektonik xüsusiyyətləri – özülün fəallığının səviyyəsi, dərinlik strukturların, parçalanma pozulmaların xarakteri, intruziv maqmatizm, vulkanik fəaliyyət, tektonik hərəkətlərin gücü və istiqaməti – bütün bunlar Pyəzbaşı filiz sahəsinin geoloji mövqeyində öz əksini tapmışdır. Planda yataq qalxmış pazşəkilli tektonik blokda yerləşir, filizləşmə əsasən ŞŞ və submeridional sərt yatan tektonik zonalarda cəmləşir. Çoxsaylı yarımhalqa və qövşşəkilli parçalanmalar, xırdalanma zonaları qeyd olunur və onlar boğazyanı və kənar fasiyalarda, həmçinin Pyəzbaşı vulkanının boğazını tıxayan ekstruziyada inkişaf ediblər. Çat strukturlarının və onları dolduran kvars-damar materialın məkan bağlantısı ehtimal olunur.

Filizlərin üç struktur morfoloji tipi qeyd olunur: qızıl-sulfid-kvars-damar, qızıldaşıyan damar zonaları və qızıldaşıyan metasomatitlər zolağı. Kəşfiyyat işlərinin məlumatlarına görə filiz kütlələrinin haşiyələrində metalın əsas hissəsi (80% qədər) kvars damarlarında yerləşir. Ehtiyatların qalan hissəsi qızıldaşıyan damarların əzilmə zonalarında, pirit-xalkopirit damarların ekzokontaktının intensiv kvarslaşmış və kaolinitləşmiş suxurlarında yerləşir. Möhtəvi-damarlıq filizləşməli pirit və xalkopiritli qızıldaşıyan metasomatitlər zolağı yatağın (Şəkərdərə) kəsilişinin yuxarı hissəsində 390-m-dək dərinlikdə (şt.N^o12) hidrotermal dəyişilmiş suxurların (qızılın miqdarı 0,05-dən 0,1-0,2q/t-dək, bəzi yerlərdə 0,4q/t-dək) arasında yerləşmişdir. Pyəzbaşı yatağında qızıl-kvars-pirit tərkibli damarlar üstünlük təşkil edirlər.

Ümumilikdə yataqda 70-dən artıq kvars-qızıl-sulfid damarı aşkar edilmişdir. Onlardan bir neçəsi (1,1a,4,5,36,36a,38,43 damarlar) sənaye əhəmiyyətli-dir. Onların böyük əksəriyyəti yatağın mərkəzi hissəsində, daha azı CŞ və ən az miqdarı isə - ŞQ cinahda yerləşir. Yatağın hər iki cinahı əsasən andezitlərdən və onların tuflarından təşkil olunmuşdur. Burada qızıl-sulfid filizləşməsinin lokallaşması üçün filizötürücü kanalların, kəsən parçalanma və çatların, filizsaxlayan qatların son dərəcə əlverişli kombinasiyası müşahidə olunur. Submeridional istiqamətli 1N^o-li damar daha uzun və zəngindir. Bu damar səthdən dəqiqliklə öyrənilmiş, və həmçinin onun bütövlüyünü müəyyən edən N^o1,13,15^{bis},16 ştolnyalarla CŞ-də, və N^o2,17 ştolnyalarla ŞQ-də açılmışdır. Uzanmaya və yatıma görə 1N^o-li damarın uzunluğu müvafiq olaraq 1200m və 300-350 m çatır. Kvars damar filizlərinin qalınlığı bir neçə santimetrdən 3,0 m-ə kimidir.

Yataqda aşağıdakı minerallaşma mərhələləri qeyd olunur: 1) kvars-serisit; 2) kvars-pirit-molibdenit; 3) kvars-pirit-qızıl; 4) kvars-polimetal; 5) karbonat.

Axtarış amillərinin və meyarlarının təhlili qızıl-sulfid-kvars formasiyasına aid olan Pyəzbaşı qızıl filizi yatağının proqnoz-axtarış modelini tərtib etməyə imkan yaratmışdır.

MEHRİ-ORDUBAD QRANİTOİD İNTRUZİVİNİN EKZOKONTAKT ZOLAĞININ QIZIL FİLİZLƏŞMƏSİ (Pyəzbaşı yatağı)

İsmayılova A.M., Kərimli Ü.İ., Salayev F.F.- I kurs magistrantı
Bakı Dövlət Universiteti

Pyəzbaşı yatağı Zəngəzur dağ silsiləsinin cənub-qərb yamacında Daqlançay və Vanandçay arasında yerləşir. Yatağın və filiz sahəsinin şimal sərhədi Metshet çayının vadisidir, cənub sərhəd Potkin-Gedik dağının enliyindən keçir (2473,5m), qərb və şərq cinahlar Kələki və Pəzmərə dərinlik qırılmaları ilə sərhəd-